

Koeien van een biologische veehouder zijn blij dat ze na de winter weer de wei in mogen. FOTO KOEN VAN WEEL, ANP

Biologisch? De boer wil wel, nu de consument nog

Melkveehouders die biologisch willen boeren, komen op een wachtlijst. De consument is nu aan zet, vinden **Janna van der Meer** en **Sjoerd Miedema**.

Janna van der Meer
Sjoerd Miedema
Biologische melkveehouders

De gevolgen van intensieve landbouw houden de gemeenteraden danig bezig. In de *Leeuwarder Courant* lezen we geregeld over landschapspijn en groene woestijnen. Onlangs had iemand het zelfs over een groene hel. Wie er verantwoordelijk is voor deze hel, blijft het grote twistpunt.

Wij bezitten een melkveehouderij in Friesland en zijn sinds kort biologisch. Aan de omschakeling naar biologisch is een heel proces van bewustwording voorafgegaan. Wij konden namelijk ook erg genieten van strak gemaaiden weiden en strooiden met plezier kunst- en drijfmest om het gras snel te laten groeien. Het gaf veel voldoening om steeds meer melk te produceren. Totdat we erachter kwamen dat de grutto's zo hun jongen niet groot konden krijgen: ons weiland van overvloed bood hun niet genoeg voedsel. Ze verhongerden. Dit was voor ons het begin van anders denken en anders boeren.

Eerst probeerden we het met minder kunstmest en minder vergif ('gewasbescherming'). We streefden naar extensivering, kruidenrijk gras en minder krachtvoer voor de koe. Hierdoor gaven de koeien minder melk. Dat verlies aan opbrengst probeerden we uit de markt te halen. Dit viel echter niet mee; waarschijnlijk was het verschil dat we maakten niet duidelijk genoeg voor de consument. Daarom besloten we om te schakelen naar biologisch. Met het eko-keurmerk is voor iedereen duidelijk

waar we voor staan en krijgen wij een meerprijs voor de melk. We zijn helemaal gestopt met kunstmest en gif. Dit was geen probleem. Het was zelfs heel motiverend om te ervaren hoe relatief kleine maatregelen, grote verschillen voor de weidevogels, het gras en het bodemleven opleverden. We zagen een weelde aan bloemen en dierenleven ontstaan.

De wereld voeden

Sommigen zullen nu denken: biologisch is helemaal niet duurzaam, we moeten de wereld voeden. De wereldbevolking groeit deze eeuw waarschijnlijk naar negen miljard mensen en die moeten allemaal eten. Volgens de Britse bioloog Dave Goulson levert biologische teelt weliswaar twintig procent minder op, maar als je dat afzet tegen alle voedselverspilling krijg je weer een heel ander plaatje. Bovendien is overgewicht momenteel net zo'n groot gezondheidsprobleem als ondervoeding.

Wij hebben landen als India, Oeganda en Indonesië bezocht en gezien hoe de productie daar door simpele maatre-

gelen verhoogd kan worden. In India wordt bijvoorbeeld net zo veel melk geproduceerd als in West-Europa. Dit gebeurt met miljoenen koeien die gemiddeld tachtig procent minder melk per dier geven dan westerse koeien. Stel je nu eens voor dat al deze Indiase koeien één liter meer melk gaan produceren..

Er zijn veel positieve ontwikkelingen. Steeds meer consumenten kiezen hun producten bewust. Hierbij is prijs gelukkig lang niet altijd het belangrijkste. De biologische markt groeit met drie procent per jaar. Het Boerengilde (een collectief van weidevogelvriendelijke boeren) timmert ook behoorlijk aan de weg met Weide Weelde-melk. Daarnaast willen veel boeren omschakelen naar biologisch, voornamelijk als gevolg van de veel betere prijs voor biologische melk. Maar wat de reden ook is, het is goed nieuws. Stel je Friesland eens voor met meer biologische boerenbedrijven. Of misschien wel alleen maar biologische bedrijven. Al die bloemen, dieren en vogels...

Helaas kan op dit moment niet iedereen die dat wil, biologisch worden. Leden van Friesland Campina met dat voornemen bijvoorbeeld komen op een wachtlijst. De reden: de markt kan niet meer biologische melk opnemen. Het aantal kopers van biologische producten stijgt namelijk niet snel genoeg. Melkveehouderijen produceren voor de markt. Ze kunnen de extra biologische melk dus niet kwijt. Dat is toch ontzettend jammer?

Dus als u weer eens boodschappen doet, grijp dan eens dat pak Weide Weelde-melk of zuivel met een eko-keurmerk. Dan draagt u actief bij aan een mooi landschap. Want we kunnen nu met recht zeggen: de consument is aan zet. En consumenten zijn wij allemaal.

JOHAN TEN HOVE

Symboolpolitiek tegen de boerkini

Als op een naaktstrand toeristen blote vrouwen gaan fotograferen zal het mij niet verbazen dat het matten wordt met de mannelijke begeleiders. Ik vraag me af of een verbod op blote vrouwen dan de juiste oplossing is.

Duidelijk dat dit stukje gaat over het gedoe in Frankrijk rondom de boerkini. Dinsdag, woensdag, donderdag en zaterdag stonden er al stukken over in de krant en woensdag ook nog een commentaar. En zaterdag wijdde ook Sylvain Ephimenco er zijn stukje aan.

Met hem trek ik een heel eind op als hij schrijft dat 'Frankrijk de ruimte van het salafisme en de geweldadige islam steeds verder moet beperken'. Niet alleen Frankrijk, zou ik eraan willen toevoegen.

Maar doe je dat dan door een uiterst kleine minderheid van islamitische vrouwen het dragen van een boerkini te verbieden? Ephimenco schetst een verontrustend beeld van een aantal moslimenclaves in Frankrijk, die een bron van groeiend salafisme zijn maar ook van zware criminaliteit. Uit sommige 'gevoelige gebieden', heeft de overheid zich min of meer teruggetrokken.

Maar als een buurt wordt geteisterd door zware criminaliteit, moet een overheid zich niet terugtrekken, maar die criminaliteit aanpakken. En als salafistische predikers oproepen tot geweld of strijders voor de Islamitische Staat ronselen, dan dient een overheid dat niet te gedogen.

Het verbieden van het dragen van een nogal groot uitgevallen zwempak voor islamitische vrouwen, of dat nu vrijwillig gebeurt of op last van het islamitische manvolk, helpt dan bijzonder weinig. Goed mogelijk dat salafistisch manvolk provoceert en daarbij de boerkini als symbool inzet. De Franse overheid zou daar wat anders dan symboolpolitiek tegenover moet stellen.

Het verbieden van een nogal groot zwempak voor islamitische vrouwen helpt bijzonder weinig

VOOR AL UW VRAGEN WWW.TROUW.NL/SERVICE

Adres: Trouw,
Jacob Bontiusplaats 9,
1018 LL Amsterdam of via
telefoonnummer 020-5629444

16.00-18.00 uur). Vermeld svp
altijd een telefoonnummer
waarop u bereikbaar bent.

Bezorgklachten: ga naar
www.trouw.nl/bezorging, bel het
telefoonnummer: 088-0561599
(ma-vr van 7.00-12.00 uur, zat
van 8.00-12.00 uur), of via
twitter @webcare_trouw
Gaat u op vakantie of verhuizen?
U kunt dit doorgeven aan
lezersservice:
www.trouw.nl/service of via
twitter of via het
telefoonnummer 088-0561588

Advertenties:
www.persgroepadvertising.nl
of via telefoonnummer 088-
5722888.
Een mini plaats kan via
rubrieken@persgroep.nl

Redactie: redactie@trouw.nl of
secretariaat@trouw.nl. U kunt
een opinieartikel opsturen naar
opinie@trouw.nl, een lezersbrief
naar lezers@trouw.nl

Auteursrechten: Alle
auteursrechten en databank-
rechten van deze uitgave
worden uitdrukkelijk
voorbehouden. Deze rechten
berusten bij Trouw, cq de
makers. Zie voor de volledige
tekst: www.trouw.nl/service

Website: www.trouw.nl
Volg Trouw ook op Twitter: via
@trouw of Facebook:
www.facebook.com/trouw.nl

Privacy: De Persgroep legt van
abonnees de gegevens vast voor
de uitvoering van de
abonnementsovereenkomst. Ook
kunnen deze gegevens worden
gebruikt om u te informeren
over relevante diensten en
producten van Persgroep
Nederland. Als u op deze
informatie geen prijs stelt, dan
kunt u een formulier aanvragen
bij Klantenservice Trouw,
postbus 859, 1000AW,
Amsterdam. Volledige tekst:
www.trouw.nl/service

Familieberichten:
www.familieberichtenonline.nl of
per mail familiebericht@trouw.nl
@persgroep.nl of telefonisch
088-5722889 (ma-vr van
9.00-15.00 uur, zondag van